

**KARTA CHARAKTERYSTYKI
PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO****ADHESIVE 100A**

Kartę charakterystyki wykonano zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dn. 3 lipca 2002 r. w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego (Dz.U. nr 140/2002, poz. 1171) będącym aktem wykonawczym do Ustawy z dn. 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz.U. nr 11/2001, poz. 84).

	PRODUCENT	IMPORTER/DYSTRYBUTOR
<i>Nazwa/imię i nazwisko</i>	SOUDAL N. V.	Soudal Sp. z o.o.
<i>Adres</i>	Everdongenlaan 18-20 B-2300 Turnhout, Belgium	ul. Gdańska 7 Częstków Mazowiecki 05-152 Czosnów
<i>Numer telefonu</i>	+32 14 42 42 31	tel. (022) 785 00 23
<i>Numer faksu</i>	+32 14 44 39 71	fax (022) 785 00 23
		e-mail soudal@soudal.pl
<i>Data sporządzenia</i>		15. 05. 2003 r.
<i>Data aktualizacji</i>		27.10.2003 r.

1. IDENTYFIKACJA PREPARATU**Nazwa handlowa****Klej montażowy 100A****Zastosowanie**

Klej montażowy na bazie neoprenu

2. SKŁAD I INFORMACJA O SKŁADNIKACH**Składniki niebezpieczne zawarte w produkcie:****Aceton**

Zawartość:	> 15%
Nr CAS:	67-64-1
Nr WE:	200-662-2
Nr indeksowy:	606-001-00-8
Klasyfikacja:	F; R11 Xi; R36 R66 R67

**Benzyna lekka obrabiana
wodorem (ropa naftowa);
Niskowrzająca frakcja naftowa
obrabiana wodorem
(zawiera < 0,1% benzenu)**

Zawartość:	1- 20%
Nr CAS:	64742-49-0
Nr WE:	265-151-9
Nr indeksowy:	649-328-00-1
Klasyfikacja:	F; R11 Xn; R65 R66 R67

Toluen

Zawartość:	12,5% - 20%
Nr CAS:	108-88-3
Nr WE:	203-625-9
Nr indeksowy:	601-021-00-3
Klasyfikacja:	F; R11 Xn; R20

**KARTA CHARAKTERYSTYKI
PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO****ADHESIVE 100A****Heksan**

Zawartość:	< 2,5%
Nr CAS:	110-54-3
Nr WE:	203-777-6
Nr indeksowy:	601-037-00-0
Klasyfikacja:	F; R11 Repro. Kat. 3; R62 Xn; R65-48/20 Xi; R38 R67 N; R51/53

Gdzie:

F – Substancja wysoce łatwopalna

Xi – Substancja drażniąca

Xn – Substancja szkodliwa

N – Substancja niebezpieczna dla środowiska

Repro. Kat. 3 – Substancje, które wzbudzają uwagę ze względu na możliwość szkodliwego działania na funkcje rozrodcze u człowieka

R11 – Substancja wysoce łatwopalna

R20 – Działa szkodliwie przez drogi oddechowe

R36 – Działa drażniąco na oczy

R38 – Działa drażniąco na skórę

R48/20 – Działa szkodliwie przez drogi oddechowe; stwarza poważne zagrożenie dla zdrowia człowieka w następstwie długotrwałego narażenia

R51/53 – Działa toksycznie na organizmy wodne; może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym

R65 – Działa szkodliwie; może powodować uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia

R66 – Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry

R67 – Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy

Łączna zawartość heksanu i niskowrzącej frakcji naftowej w preparacie jest poniżej 25%.

3. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

Klasyfikacja produktu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003r. *w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych* (Dz.U. nr 171, poz. 1666, 2003 r.): Produkt został sklasyfikowany jako preparat niebezpieczny.

- Wysoce łatwopalny

- Drażniący; Działa drażniąco na oczy

- Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry

- Szkodliwy; Działa szkodliwie przez drogi oddechowe

Opakowania jednostkowe wymagają oznakowania ostrzegawczego - patrz pkt 15.

4. PIERWSZA POMOC

Uwagi ogólne

Natychmiast wyprowadzić poszkodowanego na świeże powietrze. W przypadku wystąpienia jakichkolwiek niepokojących objawów wezwać natychmiast lekarza lub odwieźć poszkodowanego do szpitala, pokazać opakowanie preparatu lub etykietę.

Objawy zatrucia

Preparat może wywołać podrażnienie oczu, skóry i błon śluzowych dróg oddechowych; w wyższych stężeniach depresję ośrodka oddechowego i naczynioruchowego. W przypadku połknięcia mogą wystąpić nudności, wymioty, biegunka (szczegółowy opis patrz pkt 11).

Wdychanie

W przypadku zatrzymania oddechu zastosować sztuczne oddychanie. Zapewnić poszkodowanemu ciepło i warunki do odpoczynku. Wezwać natychmiast pomoc medyczną.

Skóra

Zdjąć skażoną odzież. Natychmiast umyć skórę dużą ilością wody z mydłem lub roztworem łagodnego detergentu (nie używać rozpuszczalników!). W przypadku wystąpienia podrażnienia skóry (zaczerwienienie) skonsultować się z lekarzem.

Oczy

Natychmiast przemywać oczy dużą ilością letniej wody, co najmniej 15 min. (przy odwiniętych powiekach), unikać silnego strumienia wody ze względu na ryzyko uszkodzenia rogówki, w przypadku zanieczyszczenia jednego oka, chronić w trakcie przemywania drugie oko przed zanieczyszczeniem. Skonsultować się z lekarzem okulistą.

Uwaga: osoby narażone na skażenie oczu powinny być pouczone o konieczności i sposobie ich natychmiastowego płukania.

Połknięcie

Wyplukać usta wodą. Nie wywoływać wymiotów. Wezwać natychmiast pomoc medyczną.

UWAGA! Pacjenta nieprzytomnego ułożyć w pozycji bocznej ustalonej, zapewnić zatrutemu spokój, chronić przed utratą ciepła, kontrolować oddech i puls. Nigdy nie wywoływać wymiotów ani nie podawać niczego doustnie osobie nieprzytomnej lub zamroczonej.

5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

UWAGA! Produkt wysoce łatwopalny. Zbiorniki narażone na działanie ognia lub wysokiej temperatury mogą eksplodować.

Zalecane środki gaśnicze:

prądy wodne rozproszone, proszki gaśnicze BC, piana odporna na alkohol, gaśnica śniegowa.

Nie stosować zwartych strumieni wody na powierzchnię cieczy. Zbiorniki narażone na działanie ognia lub wysokiej temperatury, jeśli to możliwe, usunąć z obszaru zagrożenia (groźba wybuchu).

Szczególne zagrożenie ze strony produktów spalania i wydzielających się gazów:

Mogą powstawać m.in. tlenki węgla, chlorowodór.

Specjalne wyposażenie ochronne strażaków:

Nosić izolacyjne aparaty oddechowe z niezależnym źródłem powietrza i w razie potrzeby kombinezony ochronne.

5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

Inne uwagi:

- zawiadomić otoczenie o pożarze, usunąć z obszaru zagrożenia wszystkie osoby nie biorące udziału w likwidowaniu pożaru
- powiadomić Straż Pożarną, a w razie konieczności także Policję Państwową, najbliższe władze terenowe i najbliższą jednostkę Ratownictwa Chemicznego
- pojemniki narażone na działanie ognia schładzać wodą

Zabezpieczyć zanieczyszczone, użyte do gaszenia pożaru środki. Sposób likwidacji zebranych odpadów uzgodnić z Wydziałem Ochrony Środowiska. Nie dopuszczać do przedostawania się skażonej wody i innych środków gaśniczych do systemu kanalizacyjnego.

6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

Indywidualne środki ostrożności:

Zapewnić odpowiednią wentylację. Nie dopuszczać osób postronnych i nieupoważnionych. Do prac związanych z likwidacją skutków awarii skierować osoby przeszkolone i wyposażone w środki ochrony osobistej: odzież ochronną, buty ochronne, rękawice ochronne, gogle ochronne szczelnie przylegające do twarzy oraz sprzęt izolujący drogi oddechowe. Nie wdychać par i aerozoli produktu, unikać bezpośredniego kontaktu z uwalniającymi się substancjami. Usunąć wszelkie źródła zapłonu. Nie stosować urządzeń i narzędzi powodujących iskrzenie.

Pozostawać poza strefą zagrożenia od strony nawietrznej.

Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska:

Nie dopuszczać do przedostawania się produktu do kanalizacji, wód powierzchniowych i wód gruntowych. W przypadku uwolnienia dużych ilości produktu lub skażenia środowiska powiadomić odpowiednie władze i służby ratownictwa chemicznego.

Metody oczyszczania/usuwania:

Jeśli to możliwe, zlikwidować wyciek (np. uszczelnić uszkodzone opakowanie, umieścić w innym, nieuszkodzonym pojemniku ochronnym).

Niewielkie ilości uwolnionego materiału zetrzeć papierowym ręcznikiem i umieścić w pojemniku na odpady. W przypadku dużego wycieku ograniczyć go za pomocą obwałowań z piasku, ziemi, itp., rozlany produkt przysypać niepalnym materiałem chłonnym (piasek, ziemia okrzemkowa, trociny) i zebrać do oznakowanego pojemnika na odpady. Nie usuwać za pomocą wysokoprężnego urządzenia zasysającego. Miejsce wycieku zmyć starannie roztworem wody i detergentu. Usuwać zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w punkcie 13. W przypadku znacznego wycieku powiadomić Straż Pożarną, Policję Państwową, najbliższe władze terenowe, a w razie konieczności najbliższą jednostkę Ratownictwa Chemicznego.

7. POSTĘPOWANIE Z PREPARATEM I JEGO MAGAZYNOWANIE

Postępowanie z produktem

Przestrzegać zasad i przepisów BHP dotyczących pracy z chemikaliami.

Postępować zgodnie z ogólnymi zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy z substancjami chemicznymi oraz dobrej praktyki przemysłowej; ściśle przestrzegać opracowanych procedur

7. POSTĘPOWANIE Z PREPARATEM I JEGO MAGAZYNOWANIE

postępowania; podczas pracy z produktem należy stosować ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy zawarte w dziale IV rozdziału 6 lit. D Rozporządzenia Ministra pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997r. *w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy* (Dz.U. Nr 129 z 1997 r., poz. 844 ze zm. Dz.U. nr 91/2002, poz. 811); przestrzegać zaleceń zawartych w informacji technicznej dostarczonej przez producenta.

Podczas pracy z preparatem należy zapewnić skuteczną wymianę powietrza (wentylacja ogólna pomieszczenia); nie dopuszczać do powstania stężeń składników preparatu w powietrzu przekraczających wartości normatywów higienicznych lub granic stężeń wybuchowych; instalacje wentylacyjna i elektryczna muszą odpowiadać warunkom ustalonym ze względu na niebezpieczeństwo pożaru i wybuchu. Zapewnić łatwy dostęp do środków gaśniczych i sprzętu niezbędnego podczas usuwania wycieku substancji.

Stosować z daleka od źródeł ciepła, otwartego ognia i urządzeń iskrzących.

Produkt może gromadzić ładunki elektrostatyczne, podjąć standardowe działania zabezpieczające przed wyładowaniami elektrostatycznymi.

Nie ogrzewać, nie przecinać i nie zgniatać opakowań zawierających preparat lub jego pozostałości.

Unikać kontaktu ze skórą i oczami. Nie wdychać par. Nie wolno spożywać posiłków, pić napojów oraz palić tytoniu podczas pracy z produktem z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych; należy myć ręce przed przerwami i po zakończeniu pracy.

Magazynowanie

Przy stosowaniu i magazynowaniu tego produktu należy przestrzegać przepisów Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 121 poz 1138, 2003 r.)

Produkt wysoce łatwopalny. Magazyn cieczy łatwopalnych, ognioodporny, z wentylacją mechaniczną i instalacją elektryczną w wykonaniu przeciwwybuchowym; bez ogrzewania, z wykładziną podłogową elektroprzewodzącą. Magazynować z dala od materiałów o własnościach utleniaczy, źródeł ciepła, otwartego ognia i urządzeń iskrzących.

Przechowywać w temperaturze pokojowej, suchych i dobrze wentylowanych miejscach, w pojemnikach szczelnie zamkniętych i właściwie oznakowanych, najlepiej w oryginalnych opakowaniach producenta. Czas przechowywania preparatu 365 dni.

Pojemniki wcześniej otwierane szczelnie zamknąć i przechowywać pionowo, aby uniemożliwić wyciek preparatu. Nie przechowywać z kwasami, silnymi utleniaczami i innymi substancjami niekompatybilnymi (patrz pkt.10). Nie przechowywać w pobliżu środków spożywczych i paszy. Chronić pojemniki przed bezpośrednim działaniem promieni słonecznych i przed ogrzewaniem.

Postępować zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 14 marca 2003 r. *w sprawie sposobu oznakowania miejsc, rurociągów i zbiorników służących do przechowywania lub zawierających substancje niebezpieczne lub preparaty niebezpieczne* (Dz.U. nr 61/2003, poz. 552).

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

Dodatkowe zalecenia w zakresie środków inżynierskich:

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

Zapewnić odpowiednią wentylację w wykonaniu przeciwwybuchowym.

Parametry kontroli narażenia:

Rozporządzenie MPiPS z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. nr 217/2002, poz. 1833):

Heksan

NDS = 100 mg/m³; NDSCh = 400 mg/m³

Toluen

NDS = 100 mg/m³; NDSCh = 350 mg/m³

Aceton

NDS = 600 mg/m³; NDSCh = 1800 mg/m³

Dopuszczalne stężenia w materiale biologicznym: (wg „Czynniki szkodliwe w środowisku pracy”, CIOP)

Heksan

DSB: zaleca się oznaczanie w moczu 2,5-heksanodionu, wartość DSB tego parametru wynosi 2,5 mg/l w przeliczeniu na średnią gęstość moczu 1,016. Wskazane jest pobieranie frakcji moczu w dwóch ostatnich godzinach ekspozycji.

Toluen

Zalecane wartości DSB dla toluenu:

zaleca się oznaczanie kwasu benzoesowego w moczu – wartość DSB 80 mg/h

zaleca się oznaczanie toluenu w krwi włosniczkowej – wartość DSB 300 µg/l

Zalecenia dotyczące procedury monitoringu – metodyka pomiarów:

Rozporządzenie MZiOS z dnia 09.07.1996 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 86, poz. 394 ze zm. Dz.U. nr 21/2003, poz.180)

PN 89/Z-01001/06. Ochrona czystości powietrza. Nazwy, określenia i jednostki.

Terminologia dotycząca badań jakości powietrza na stanowiskach pracy.

PN Z-04008-7: 2002. Ochrona czystości powietrza. Pobieranie próbek. Zasady pobierania próbek powietrza w środowisku pracy i interpretacja wyników.

PN-EN-689: 2002. Powietrze na stanowiskach pracy – wytyczne oceny narażenia inhalacyjnego na czynniki chemiczne przez porównanie z wartościami dopuszczalnymi i strategia pomiarowa.

PN-78/Z-04115/01 Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości toluenu.

PN-89/Z-04023/02 Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości toluenu.

PN-79/Z-04057 ark. 01 Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości acetonu.

Oznaczanie acetonu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej z wzbogaceniem próbki.

PIMOŚ 1999, z. 22. Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości heksanu.

Środki ochrony indywidualnej:

Uwaga! Produkt wchłania się przez skórę. Myć ręce przed każdą przerwą i po zakończeniu pracy. Odzież zanieczyszczoną produktem natychmiast zdjąć, umyć skórę dużą ilością wody. W trakcie stosowania nie jeść, nie pić i nie palić tytoniu. Stosować kremy ochronne zapobiegające wysuszeniu skóry.

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

Trzymać z dala od żywności, napojów i pasz.

Ochrona skóry :

Nosić odpowiednie rękawice ochronne z materiałów odpornych na działanie i przedostawanie się rozpuszczalników organicznych (z neoprenu, gumy nitrylowej, włókien naturalnych) i odzież ochronną z materiałów powlekanych w wersji antyelektrostatycznej, szczególnie w warunkach możliwego kontaktu cieplego produktu ze skórą lub powtarzającego się narażenia na pary i aerozole.

Ochrona oczu: Okulary ochronne

Ochrona dróg oddechowych

W przypadku wystąpienia w powietrzu wysokich stężeń par i aerozoli preparatu np. w sytuacjach awaryjnych, lub w przypadku niewystarczającej wentylacji należy stosować środki izolujące drogi oddechowe z filtrem typu A.

UWAGA: Stosowane środki ochrony muszą spełniać wymogi rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 1999r w *sprawie wykazu wyrobów wyprodukowanych w Polsce, a także importowanych do Polski po raz pierwszy, mogących stwarzać zagrożenie albo służących ochronie lub ratowaniu życia, zdrowia lub środowiska, podlegających certyfikacji na znak bezpieczeństwa i oznaczania tym znakiem, oraz wyrobów podlegających obowiązkowi wystawiania przez producenta deklaracji zgodności* (Dz.U. nr 5/2000, poz. 53).

Wymagania zasadnicze dla środków ochrony indywidualnej, warunki i tryb dokonywania oceny zgodności środków ochrony indywidualnej oraz sposób i wzór ich znakowania określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2002 r., w *sprawie wymagań zasadniczych dla środków ochrony indywidualnej* (Dz. U. nr 4/2002; poz. 37).

Gdy stężenie substancji jest ustalone i znane, doboru środków ochrony indywidualnej należy dokonywać z uwzględnieniem stężenia substancji występującego na danym stanowisku pracy, czasu ekspozycji oraz czynności wykonywanych przez pracownika. W sytuacji awaryjnej, jeżeli stężenie substancji na stanowisku pracy nie jest znane, stosować środki ochrony indywidualnej o najwyższej zalecanej klasie ochrony.

Pracodawca jest obowiązany zapewnić, aby stosowane środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze posiadały właściwości ochronne i użytkowe oraz zapewnić odpowiednie ich pranie, konserwację, naprawę i odkażanie.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10.09.1996 r. w *sprawie wykazu prac wzbronionych kobietom w ciąży i w okresie karmienia są wzbronione prace w narażeniu na rozpuszczalniki organiczne, jeżeli ich stężenia w środowisku pracy przekraczają wartości 1/3 najwyższych dopuszczalnych stężeń*. (Dz.U. nr 114 z 1996 r., poz., 545 wraz ze zmianą Dz.U. 127/2002 poz. 1092).

Zalecane badania wstępne i okresowe pracowników narażonych na mieszaniny rozpuszczalników organicznych należy przeprowadzać zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30.05.1996 r. w *sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie Pracy* (Dz.U. nr 69 z 1996 r., poz. 332, zm. 5.04.2001 r., Dz.U. nr 37 z 2001 r., poz. 451).

9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYKOCHEMICZNE

Postać	lepka ciecz
Barwa	bezbarwny
Zapach	rozpuszczalnikowy
Temperatura zapłonu	< 23°C
Granice wybuchowości	-
Gęstość względna pary	> 2
Prężność pary w temp 20°C	-
Prężność pary w temp 50°C	< 1100 hPa
Rozpuszczalność w wodzie	słabo rozpuszcza się
Rozpuszczalność	rozpuszcza się w rozpuszczalnikach organicznych

10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

Stabilność:

W zalecanych warunkach stosowania produkt stabilny.

Warunki, których należy unikać:

Unikać wysokiej temperatury, otwartego ognia i innych źródeł zapłonu. Nie wystawiać na światło słoneczne.

Materiały, których należy unikać:

Czynniki utleniające, mocne kwasy, i zasady (w wyniku reakcji z silnymi utleniaczami istnieje niebezpieczeństwo pożaru i wybuchu).

Niebezpieczne produkty rozkładu:

Podczas pożaru mogą wydzielać się gazy/dymy zawierające tlenki węgla, chlorowodór.

11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

Dawki i stężenie śmiertelne dla składników preparatu:

Wartości medialnych dawek i stężeń śmiertelnych dla zwierząt:**Toluen**

Dożołądkowo, ssak LDLo: 719 µl/kg

Dożołądkowo, szczur LD50: 636 mg/kg

Inhalacyjnie, szczur LC50: 49 gm/m³/4H

Inhalacyjnie, mysz LC50: 400 ppm/24H

Na skórę, królik LD50: 14100 µl/kg

Dożołądkowo, ssak LD50: 4 g/kg

Inhalacyjnie, ssak LC50: 30 g/m³

Aceton

Dożołądkowo, szczur LD50: 5800 mg/kg

Inhalacyjnie, szczur LC50: 50100 mg/m³/8H

Dożołądkowo, mysz LD50: 3 g/kg

Inhalacyjnie, mysz LC50: 44 g/m³/4H

Dożołądkowo królik LD50: 5340 mg/kg

Na skórę, świnka morska LD50: >9400 µl/kg

11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

Na skórę, królik LD50: 20000 mg/kg m.c.

Heksan

Dożołądkowo, szczur LD50: 28710 mg/kg

Inhalacyjnie, szczur LC50: > 20 mg/l/4H

Na skórę, królik LD50: > 2000 mg/kg

Drogi narażenia: skóra, drogi oddechowe, przewód pokarmowy

Dawki i stężenia śmiertelne i toksyczne dla ludzi:

Toluen

Próg wyczuwalności zapachu: 8 mg/m³

Dożołądkowo, człowiek LDLo: 50 mg/kg

Inhalacyjnie, człowiek TCLo: 200 ppm

Aceton

Próg wyczuwalności zapachu: 484-968 mg/m³

Inhalacyjnie, człowiek TCLo: 10 mg/m³/6H

Inhalacyjnie, człowiek TCLo: 500 ppm

Inhalacyjnie, człowiek TCLo: 12000 ppm/4H

Wdychanie:

Przy narażeniu inhalacyjnym na pary/aerozol preparatu może wystąpić podrażnienie błon śluzowych dróg oddechowych (kaszel, spłycenie oddechu), depresja ośrodka oddechowego i naczynioruchowego, bóle i zawroty głowy, działanie narkotyczne, stany pobudzenia emocjonalnego, pobudzenie psychoruchowe, zaburzenia równowagi i koordynacji, zaburzenia widzenia, zaburzenia mowy.

Kontakt ze skórą:

Może wystąpić podrażnienie i wysuszenie skóry.

Kontakt z oczami:

Może wystąpić podrażnienie oczu, zaczerwienienie i obrzęk spojówek, łzawienie.

Spożycie:

Podrażnienie błon śluzowych przewodu pokarmowego (nudności, wymioty, biegunka, możliwość krwotocznego nieżytu żołądka).

Działanie narządowe (niezależnie od drogi zatrucia):

- ośrodkowy układ nerwowy: pobudzenie psychoruchowe, zaburzenia koordynacji, depresja ośrodka oddechowego i naczynioruchowego
- serce i układ krążenia: zmniejszenie oporu naczyń obwodowych, możliwość spadku ciśnienia tętniczego krwi, zaburzenia rytmu serca, zatrzymanie czynności serca
- układ oddechowy: zaburzenia mechaniczne i ośrodkowe oddechu, porażenie oddechu, możliwość zachłystowego zapalenia płuc

Skutki narażenia przewlekłego:

Przedłużone narażenie na pary preparatu powoduje podrażnienie spojówek. Powtarzający się lub przedłużony kontakt ze skórą może być przyczyną jej wysuszenia i pęknięcia oraz stanów zapalnych. Może wystąpić uszkodzenie nerwu słuchowego i przedsionkowego. Powtarzane narażenie na pary rozpuszczalników organicznych może powodować uszkodzenie wątroby i ośrodkowego układu nerwowego (obniżenie koncentracji, osłabienie pamięci)

Odległe skutki narażenia:

Preparat nie zawiera składników - z wyjątkiem benzenu, którego jest poniżej 0,1% - znajdujących się w wykazach czynników rakotwórczych i prawdopodobnie rakotwórczych w

11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

Rozporządzeniu MZiOS z dnia 11 września 1996 r. w sprawie czynników rakotwórczych w środowisku pracy oraz nadzoru nad stanem zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz.U. nr 121 z 1996 r., poz. 571 wraz ze zm. Dz.U. 36 z 2003 r. poz. 314 i 315).

Produkt zawiera toluen, który może działać fetotoksycznie. U potomstwa szczurów narażanych na pary toluenu w stężeniu 1000 mg/m³ przez 8 godzin dziennie przez okres całej ciąży obserwowano obniżenie masy ciała, opóźnienie kostnienia, zwiększenie częstotliwości występowania wad szkieletu w postaci dodatkowych żeber oraz żeber zrośniętych. Zawodowe narażenie kobiet na toluen w stężeniu 200-300 mg/m³ może zaburzać cykl menstruacyjny.

12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

Produkt nie został sklasyfikowany jako niebezpieczny dla środowiska. Produkt słabo rozpuszcza się w wodzie. Brak danych na temat ekotoksyczności, bioakumulacji, biodegradowalności produktu. Z produktem należy obchodzić się z największą ostrożnością. Poniższe dane dotyczą poszczególnych składników produktu:

Toluen

Toksyczność ostra (LC50/96 h) dla ryb:

- Lepomis macrochirus – 24,0 mg/l
- Carassius auratus – 22,8 mg/l
- Poecilia reticulata – 59,3 mg/l

Toksyczność ostra (EC50/48 h) dla skorupiaków Daphnia magna – 313 mg/l

Graniczne stężenie toksyczne dla:

- skorupiaków Daphnia magna – 260 mg/l (LC0)
- bakterii: Escherichia coli – 200 mg/l
Pseudomonas putida – 29 mg/l
- glonów Scenedesmus quadricauda > 400 mg/l
- pierwotniaków Entosiphon sulcatum – 456 mg/l

Stężenie śmiertelne:

- dla ryb: Leuciscus idus melanotus – 70 mg/l (LC50/48 h)
Salmo gairdneri – 10 mg/l (LC50)
leszcz – 130 mg/l (LC50/15 min)
- dla skorupiaków Daphnia magna – 470 mg/l (LC50), 500 mg/l (LC100)

Stężenie działające na procesy fermentacji beztlenowej – 440 mg/l

Stężenie hamujące procesy nityfikacyjne – 50 mg/l

Stężenie hamujące procesy biologicznego oczyszczania – 200 mg/l

Aceton

Graniczne stężenie toksyczne dla:

- bakterii Pseudomonas putida – 1,7 g/l
- glonów: Scenedesmus quadricauda – 7,5 g/l
Microcystis aeruginosa – 0,53 g/l
- planktonu: Vorticella campanulla – 1,0 g/l
Paramecium caudatum – 7,0 g/l
- pierwotniaków Entosiphon sulcatum – 0,028 g/l

Stężenie toksyczne dla planktonu pokarmowego ryb Epeorus assimilis – 3,0 g/l

12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

Progowie stężenie toksyczne dla *Salmo trutta* – 2 g/l

Stężenie śmiertelne dla:

- ryb *Leuciscus idus melanotus* – 7,5 g/l (LC50/48 h)
- skorupiaków *Daphnia magna* – 10 g/l (EC50/24 h)
- skorupiaków *Daphnia magna* – 39 mg/l (EC50/48/ h)

Gambusia affinis znosi bez trwałych uszkodzeń stężenie 11,5 g/l, natomiast ginie przy stężeniu 15,5 g/l.

Stężenia powodujące zakłócenia w fermentacji metanowej osadów – powyżej 4 g/l.

Stężenie powodujące zmniejszenie o 75% zdolności nitryfikacyjnej nie zaadaptowanego osadu czynnego – 0,84 g/l.

Heksan

Stężenie śmiertelne i toksyczne dla:

- *Tilapia mosambica* – 113 mg/l (LC50/96 h)
- skorupiaków *Daphnia magna* – 2,1 mg/l (EC50/48 h)
- Chlorophyta – 114 mg/l (EC50)

Pomimo, że składnik preparatu – heksan- jest klasyfikowany jako niebezpieczny dla środowiska to jednak jest go za mało aby miał wpływ na klasyfikację preparatu.

Pomimo, że produkt nie jest sklasyfikowany ze względu na środowisko to jednak z produktem należy obchodzić się z największą ostrożnością. Produkty naftowe są toksyczne dla organizmów wodnych. Toksyczność skażonych wód może się utrzymywać nawet do dwóch miesięcy. Ropopochodne skażające glebę powodują jej zbrylanie oraz związane z tym zmiany właściwości fizycznych, chemicznych i biologicznych. Masowo obumierają organizmy zwierzęce zasiedlające powierzchniowe warstwy gleby, następuje gwałtowny wzrost azotanowej substancji organicznej wskutek zaniku bakterii nitryfikacyjnych. Po 3-4 tygodniach następuje wymieranie roślin.

Produkt nie jest niebezpieczny dla warstwy ozonowej.

Najwyższe dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń w ściekach wprowadzanych do wód i do ziemi określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. nr 212/2002, poz. 1799):

- wartość pH - 6,5-8,5
- zawiesiny ogólne: 50 mg/l
- substancje ropopochodne: 15 mg/l

Dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczenia w ściekach przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych określa rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 20 lipca 2002 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (Dz.U. 129/2002, poz. 1108).

13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

- Nie usuwać do kanalizacji. Nie usuwać razem z odpadami komunalnymi. Nie dopuszczać do zanieczyszczenia wód powierzchniowych, gruntowych i gleby.

13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

- Przestrzegać przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. *o odpadach* (Dz.U. nr 62, poz. 628 wraz ze zm. Dz.U. 7/2003 poz. 78)
- Sposób likwidacji zebranych odpadów uzgodnić z Wydziałem Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego
- Przestrzegać przepisów ustawy z dnia 11 maja 2001r. *o opakowaniach i odpadach opakowaniowych*. (Dz.U. nr 63 z 2001 r., poz. 638 wraz ze zmianą Dz.U. nr 7 z 2003 r., poz. 8).

Klasyfikacja odpadów zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. nr. 112 z 2001 r., poz. 1206):

Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania klejów oraz szczeliw (w tym środki do impregnacji wodoszczelnej) (kod 08 04)

Odpadowe kleje i szczeliwa zawierające rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne (kod 08 04 09)*

Odpady opakowaniowe (kod 15)

Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (kod 15 01 10)*

Szczegółowy kod odpadu należy przypisać biorąc pod uwagę miejsce i sposób powstawania odpadu.

14. INFORMACJE O TRANSPORCIE

Przepisy ADR – stan prawny na 1 stycznia 2003 r.

Transport drogowy

Prawidłowa nazwa przewozowa: KLEJE zawierające materiały ciekłe zapalne

Nr rozpoznawczy materiału: UN1133

Klasa 3

Grupa pakowania III

Kod klasyfikacyjny: F1

Nalepka ostrzegawcza: 3

Nr rozpoznawczy zagrożenia 33

IMDG (maritime transport)

Class: 3

Sub risks: -

Packing: III

MFAG: -

EMS: 3-05

Marine pollutant -

14. INFORMACJE O TRANSPORCIE

ICAO (air transport)

Class: 3

Packing: 3

Packing instructions passenger air craft: 309/Y309

Sub risks: -

Packing instructions cargo air craft: 310

ADNR (transport by inland waterways)

Class: 3

Packing: III

Danger label tanks: 3

Danger label packages: 3

RID (transport by rail)

Class: 3

Packing: III

Danger label tanks: 3

Danger label packages: 3

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz.U. nr 173/2003 r., poz. 1679) preparat wymaga następującego oznakowania:

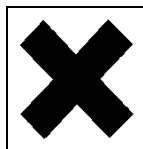
Nazwa preparatu: Klej montażowy 100A**Znaki, symbole i napisy ostrzegawcze:**

F – Wysoce łatwopalny

Xn – Szkodliwy

Wysoce łatwopalny

Szkodliwy

Składniki niebezpieczne: -**Zwroty R:**

R36 – Działa drażniąco na oczy

R20 – Działa szkodliwie przez drogi oddechowe

R66 – Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry

Na oznakowaniu opakowania nie trzeba zamieszczać zwrotu wskazującego rodzaj zagrożenia, wynikającego z własności fizykochemicznych tj. R11-produkt wysoce łatwopalny, ponieważ powtarza on napis określający znaczenie znaku ostrzegawczego „wysoce łatwopalny”.

Zwroty S:

S2

Chronić przed dziećmi

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

S16		Nie przechowywać w pobliżu źródeł zapłonu – nie palić tytoniu
S26	-	Zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza
S29/35		Nie wprowadzać do kanalizacji, a preparat i opakowanie usuwać w sposób bezpieczny
S46		W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza – pokaż opakowanie lub etykietę
S51	-	Stosować wyłącznie w dobrze wentylowanych pomieszczeniach
Napisy dodatkowe	-	

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dn. 15 lipca 2002 r. w sprawie substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych, których opakowania należy zaopatrywać w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci i w wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (Dz.U. Nr 140 z 3 września 2002 r., poz. 1174) opakowania preparatów oznakowanych jako wysoce łatwopalne, oferowanych w sprzedaży detalicznej dla konsumentów, zaopatruje się, niezależnie od pojemności opakowania, w wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie.

Inne przepisy dotyczące ochrony ludzi lub środowiska:

1. Ustawa z dn. 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych. Dz.U. nr 11 z 2001 r., poz. 84 wraz z późniejszymi zmianami i następującymi aktami wykonawczymi:
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 3 lipca 2002 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz.U. Nr 129 z dn. 14 sierpnia 2002 r., poz. 1110)
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 3 lipca 2002 r. w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego (Dz.U. Nr 140 z 3 września 2002 r., poz. 1171)
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 11 lipca 2002 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz.U. Nr 140 z 3 września 2002 r., poz. 1172)
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 11 lipca 2002 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 140 z 3 września 2002 r., poz. 1173)
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 15 lipca 2002 r. w sprawie substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych, których opakowania należy zaopatrywać w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci i w wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (Dz.U. Nr 140 z 3 września 2002 r., poz. 1174)
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 14 sierpnia 2002 r. w sprawie obowiązku dostarczania karty charakterystyki niektórych preparatów niezaklasyfikowanych jako niebezpieczne (Dz.U. Nr 142 z 6 września 2002 r., poz. 1194)
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 lutego 2003 r. w sprawie sposobu dokonywania oceny ryzyka dla zdrowia człowieka i dla środowiska stwarzanego przez substancje chemiczne. (Dz.U. nr 52 z 2003 r., poz. 467)
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 marca 2003 r. w sprawie sposobu oznakowania miejsc, rurociągów i zbiorników służących do przechowywania lub zawierających substancje niebezpieczne lub preparaty niebezpieczne (Dz.U. Nr 61 z 10 kwietnia 2003 r., poz. 552)
2. Ustawa z dn. 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (tekst jednolity: Dz.U. nr 21 z 1998 r., poz. 94; z późniejszymi zmianami)
3. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dn. 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. (Dz.U. nr 129 z 1997 r., poz. 844 ze zm. Dz.U. nr 91/2002, poz. 811)
4. Umowa Europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, Ministerstwo Transportu i Gospodarki Morskiej, wg stanu prawnego na dzień 1 stycznia 2003 r.
5. Ustawa z dn. 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. nr 62 z 2001 r., poz. 628) wraz z Rozporządzeniami Ministra Środowiska (Dz.U. nr 152 z 2001 r., poz. 1735-1737)
6. Ustawa z dn. 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw. (Dz.U. nr 100 z 2001 r., poz. 1085)

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

7. Ustawa z dn. 27 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych. (Dz.U. nr 63 z 2001 r., poz. 638)
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 9 listopada 1999 r. w sprawie wyrobów wyprodukowanych w Polsce, a także wyrobów importowanych do Polski po raz pierwszy, mogących stwarzać zagrożenie albo służących ochronie lub ratowaniu życia, zdrowia lub środowiska, podlegających obowiązkowi certyfikacji na znak bezpieczeństwa i oznaczania tym znakiem, oraz wyrobów podlegających obowiązkowi wystawiania przez producenta deklaracji zgodności. (Dz.U. nr 5 z 2000 r., poz. 53)
9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. (Dz. U. nr 212/2002, poz. 1799)
10. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dn. 11 września 1996 r. w sprawie czynników rakotwórczych w środowisku pracy oraz nadzoru nad stanem zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki. (Dz.U. nr 121 z 1996 r., poz. 571 wraz ze zm. Dz.U. 36 z 2003 r. poz. 314 i 315)
11. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dn. 9 lipca 1996 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. (Dz.U. nr 86 z 1996 r., poz. 394 ze zm. Dz.U. nr 21/2003, poz. 180)
12. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 20 lipca 2002 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (Dz.U. 129/2002, poz. 1108)
13. Ustawa z dn. 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych. (Dz.U. 1999/2002 poz. 1671)
14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 10.09.1996 r. w sprawie wykazu prac wzbronionych kobietom w ciąży i w okresie karmienia (Dz.U. nr 114 z 1996 r., poz., 545 wraz ze zmianą Dz.U. 127/2002 poz. 1092)
15. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie prac wzbronionych młodocianym (Dz.U. nr 85 z 1990 r., poz. 500 wraz ze zmianami: Dz.U. nr 1 z 1991 r., poz. 1; Dz.U. nr 105 z 1998 r., poz. 658; Dz.U. nr 127 z 2002 r., poz. 1091)
16. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dn. 30.05.1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie Pracy (Dz.U. nr 69 z 1996 r., poz. 332, zm. 5.04.2001 r., Dz.U. nr 37 z 2001 r., poz. 451).
17. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. nr 217/2002, poz. 1833)
18. Ustawa z dnia 19 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw. (Dz.U. 7/2003 poz. 78)
19. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 listopada 1992 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. (Dz.U. nr 92 z 1992 r., poz. 460 ze zm. Dz.U. nr 102 z 1995 r., poz. 507)
20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów. (Dz.U. nr 112 z 2001 r. poz. 1206)
21. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2002 r. w sprawie wymagań zasadniczych dla środków ochrony indywidualnej. (Dz.U. nr 4 z 2002 r., poz. 37)
22. Oświadczenie Rządowe z dnia 24 września 2002 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy europejskiej dotyczącej między-narodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. nr 194/2002, poz. 1629)

16. INNE INFORMACJE

Powyższe informacje są opracowane w oparciu o bieżący stan wiedzy i dotyczą produktu w postaci, w jakiej jest stosowany. Dane dotyczące tego produktu przedstawiono w celu uwzględnienia wymogów bezpieczeństwa, a nie zagwarantowania jego szczególnych właściwości.

W przypadku, gdy warunki stosowania produktu nie znajdują się pod kontrolą producenta,

16. INNE INFORMACJE

odpowiedzialność za bezpieczne stosowanie produktu spada na użytkownika.

Karta opracowana została na podstawie karty MSDS z 04.04. 2003 r. dostarczonej przez producenta, informacji z baz danych: Karty Charakterystyk Substancji Niebezpiecznych, CIOP i RTECS; danych Krajowego Centrum Informacji Toksykologicznej z serii OSTRE ZATRUCIA „Rozpuszczalniki organiczne”, tom 1, dokumentacji dopuszczalnych poziomów narażenia zawodowego oraz obowiązujących w Polsce przepisów dotyczących niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych.

Klasyfikacja składników produktu w pkt. 2 karty charakterystyki jest podawana zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 3 lipca 2002 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. nr 129/2002, poz. 1110), a w przypadku, gdy substancja nie znajduje się w ww. wykazie, klasyfikacji dokonano zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. Nr 171 z 2003 r., poz. 1666). Dane uzupełniono o 28 ATP do Dyrektywy 67/548/EEC (2001/59/EC z sierpnia 2001r.)

Klasyfikacji produktu dokonano metodą obliczeniową na podstawie stężeń granicznych składników niebezpiecznych w preparacie.

Zgodnie z wymogami przepisów Art. 23 Ustawy z dnia 11 stycznia 2001 o substancjach i preparatach chemicznych (Dz.U. nr 11, poz. 84 z późniejszymi zmianami) poinformowano Inspektora do spraw Substancji i Preparatów Chemicznych o wprowadzeniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej preparatu niebezpiecznego.

Data sporządzenia karty: 15. 05. 2003 r.
